

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

01 жовтня 2020 р.

Київ

№ 617-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Управління з виконання політики Лисичанської міської ради в галузі житлово-комунального господарства, яке надійшло на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 25821 (вх. № 76 – ПДД від 28.01.2020) (далі – Повідомлення), розпорядженням першого заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 04.05.2020 № 09/134-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/45-20-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи № 500-26.15/45-20-ДД про державну допомогу та подання з попередніми висновками від 23.09.2020 № 500-26.15/45-20-ДД /442-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 25821 (вх. № 76 – ПДД від 28.01.2020) Управлінням з виконання політики Лисичанської міської ради в галузі житлово-комунального господарства відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 04.05.2020 № 09/134-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/45-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 04.05.2020 № 500-29/09-6554 направлено копію зазначеного розпорядження на адресу Управління з виконання політики Лисичанської міської ради в галузі житлово-комунального господарства. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.

- (3) Листом від 11.06.2020 № 500-29/09-8370 Комітет звернувся з вимогою до Управління з виконання політики Лисичанської міської ради в галузі житлово-комунального господарства щодо надання інформації, необхідної під час розгляду Справи.
- (4) Листами від 16.04.2020 № 782/01-03 (вх. № 5-01/5066 від 21.04.2020), від 23.04.2020 № 815/01-03 (вх. № 5-01/5209 від 23.04.2020), від 13.05.2020 № 903/01-03 (вх. № 5-01/6113 від 15.05.2020), від 30.06.2020 № 114101-03 (вх. № 5-01/8653 від 06.07.2020) та від 08.09.2020 № 146/01-3 (вх. № 5-01/11651 від 10.09.2020) Управління з виконання політики Лисичанської міської ради в галузі житлово-комунального господарства надало додаткову інформацію.
- (5) Листом від 16.09.2020 № 208/01-03 (вх. № 5-01/12095 від 18.09.2020) Комітет повідомлено, що на підставі Указу Президента України від 27.07.2020 № 293/2020, Лисичанська міська рада припинила свої повноваження відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації». Військово-цивільна адміністрація міста Лисичанськ Луганської області здійснює повноваження Лисичанської міської ради та її виконавчих органів. Також надавач повідомив, що на підставі розпорядження керівника військово-цивільної адміністрації міста Лисичанськ Луганської області від 15.09.2020 № 342 найменування надавача державної допомоги юридичної особи Управління з виконання політики Лисичанської міської ради в галузі житлово-комунального господарства змінено на Управління житлово-комунального господарства Військово-цивільної адміністрації міста Лисичанськ Луганської області.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (6) Управління житлово-комунального господарства Військово-цивільної адміністрації міста Лисичанськ Луганської області (93100, м. Лисичанськ, Луганська обл., вул. ім. Д.І. Менделєєва, 49, ідентифікаційний код юридичної особи 03364197).

2.2. Отримувач підтримки

Комунальне підприємство Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» (далі – КП «Електроавтотранс», Підприємство) (93106, м. Лисичанськ, Луганська обл., вул. ім. В. Сосюри, 129, ідентифікаційний код юридичної особи 38504922).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (7) Метою (ціллю) підтримки є: задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення.

2.4. Очікуваний результат

- (8) Очікуваним результатом підтримки є:
 - створення належних умов для надання населенню доступних, якісних та безпечних послуг із перевезення громадян міським електротранспортом, особливо для соціально незахищених верств населення;
 - забезпечення сталого функціонування і подальшого розвитку міського електротранспорту;

- поліпшення технічного оснащення та підвищення ефективності роботи КП «Електроавтотранс»;
- ремонт контактних мереж та рухомого складу (тролейбусів);
- оновлення парку рухомого складу КП «Електроавтотранс».

2.5. Підстава для надання підтримки

- (9) Закон України «Про міський електричний транспорт».
- (10) Закон України «Про місцеве самоврядування України».
- (11) Рішення Лисичанської міської ради від 28.11.2019 № 79/1146 «Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Лисичанська на 2020 рік».

2.6. Форма підтримки

- (12) Поточні та капітальні трансферти.

2.7. Обсяг підтримки

- (13) Загальний обсяг підтримки – 34 890 900 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (14) з 01.01.2020 по 31.12.2020.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

- (15) Отримувачем підтримки є КП «Електроавтотранс», що діє відповідно до Статуту Підприємства, затвердженого наказом управління власності Лисичанської міської ради від 13.10.2016 № 183 (далі – Статут).
- (16) Підтримка КП «Електроавтотранс» надається на підставі рішення Лисичанської міської ради від 28.11.2019 № 79/1146 «Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Лисичанська на 2020 рік».
- (17) Відповідно до пункту 2.1 розділу 2 Статуту метою КП «Електроавтотранс» є, зокрема, здійснення діяльності та задоволення потреб громадян, організацій, підприємств, установ у виконуваних ними роботах та надаваних послугах.
- (18) Відповідно до пункту 4.2 розділу 4 Статуту майно КП «Електроавтотранс» є комунальною власністю Лисичанської міської ради та закріплюється за Підприємством на праві господарського відання.
- (19) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації підтримка надається КП «Електроавтотранс» у формі поточних та капітальних трансфертів з метою задоволення потреб мешканців міста в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення.

- (20) Обсяг витрат, на покриття яких КП «Електроавтотранс» використовуватиме державну підтримку:

№ п/п	Найменування заходів	Обсяг фінансування, грн
1.	Придбання тролейбусів (4 одиниці)	21 200 000
2.	Придбання запасних частин для капітального ремонту тролейбусів	1 306 600
3.	Придбання запасних частин для ремонту контактної мережі та капітального ремонту ТП № 1, ТП № 2	2 510 400
4.	Оплата праці працівників	7 053 200
5.	Оплата спожитої електроенергії	2 820 700
Всього		34 890 900

- (21) КП «Електроавтотранс» здійснює свою діяльність із перевезення пасажирів відповідно до Договору від 30 січня 2015 року № 24 про організацію надання транспортних послуг міським комунальним транспортом Лисичанської міської ради «Електроавтотранс». Договір набув чинності з дати його підписання на період з 01.01.2015 по 31.12.2015. Відповідно до підпункту 7.2 пункту 7 цього договору він був пролонгований. Отже, на дату прийняття рішення Договір від 30 січня 2015 року № 24 про організацію надання транспортних послуг міським комунальним транспортом Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» є чинним.
- (22) Відповідно до отриманої від надавача інформації КП «Електроавтотранс» здійснює перевезення пасажирів у міському електричному транспорті (тролейбусі) відповідно до встановлених Лисичанською міською радою тарифів на перевезення, які затверджені рішенням Лисичанської міської ради «Про встановлення тарифу на перевезення пасажирів в міському електричному транспорті» від 06.08.2019 № 365. Розрахунок тарифу здійснений відповідно до Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту, який затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 25.11.2013 № 940, відповідно до запланованого на рік обсягу транспортної роботи підприємства, з використанням обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі галузевих нормативів, техніко-економічних розрахунків, ставок і зборів (обов'язкових платежів) та прогнозованих цін на промислову продукцію і послуги у плановому періоді.
- (23) Відповідно до інформації, отриманої від надавача, до чинного тарифу на проїзд у тролейбусі входять витрати на амортизацію виключно на ті основні засоби (у тому числі тролейбуси), які обліковувались на момент складання тарифу.
- (24) Листом від 08.09.2020 № 146/01-3 (вх. № 5-01/11651 від 10.09.2020) Управління з виконання політики Лисичанської міської ради в галузі житлово-комунального господарства повідомило, що КП «Електроавтотранс» здійснює закупівлю усіх товарів, робіт та послуг, на які виділяється державна підтримка, через систему «ProZorro» згідно із Законом України «Про публічні закупівлі».
- (25) Також надавач повідомив, що державна підтримка КП «Електроавтотранс» буде перераховуватись на рахунки, відкриті в органах Державної казначейської служби України. Для фінансування поточних видатків господарської діяльності КП «Електроавтотранс» використовує рахунки, відкриті в установах комерційних банків.

- (26) Зекономлені кошти, які не будуть витрачені на придбання тролейбусів, придбання запасних частин для капітального ремонту тролейбусів, придбання запасних частин для ремонту контактної мережі та капітального ремонту ТП № 1, ТП № 2, оплату праці працівників та спожитої електроенергії, будуть повернені до міського бюджету.
- (27) Принципи, методи та процедури, які використовує КП «Електроавтотранс» для ведення бухгалтерського обліку, регламентуються відповідно до наказу «Про організацію бухгалтерського обліку, та облікової політики на підприємстві» від 02.01.2020 № 01-П.
- (28) Відповідно до підпункту 3 пункту 2 цього наказу та Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» у КП «Електроавтотранс» ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення (у тому числі отримана державна допомога).
- (29) КП «Електроавтотранс» не бере участі в конкурсах на надання послуг із перевезення пасажирів громадським транспортом за межами компетентного органу влади.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Щодо державної допомоги

- (30) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (31) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
 - підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

3.2. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (32) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (33) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

- (34) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263(3) або 263(4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (35) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (36) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (37) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (38) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (39) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично дорученого їм спеціального завдання.

- (40) Відповідно до Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (41) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (42) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, умовою застосування статті 87 (1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію.
- (43) Проте державне фінансування, призначене для надання міських, заміських чи регіональних транспортних послуг, не підпадає під дію цього положення, якщо таке фінансування розглядається як компенсація за послуги, що надаються суб'єктами-одержувачами для здійснення публічних обов'язків. Для застосування цього критерію мають бути виконані такі умови:
- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.
- (44) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.
- (45) Відповідно до пункту 43 Повідомлення Комісії, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей

захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.

- (46) Відповідно до пунктів 45 – 46 Повідомлення Комісії поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (47) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Altmark.
- (48) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Altmark передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- Пунктом 52 Повідомлення Комісії передбачено, що покладання зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлено договором. Грунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- (49) Зміст другого критерію Рішення у справі Altmark розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- Відповідно до пунктів 54 - 55 Повідомлення, методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.
- У пункті 57 Повідомлення Комісії встановлено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути визначена актом, який передбачає покладення зобов'язань із надання ПЗЕІ.
- (50) Стосовно третього критерію Рішення у справі Altmark, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.

- (51) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Altmark, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат, яких поніс би типовий суб'єкт господарювання під час надання таких послуг.

Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Altmark.

3.3. Вимоги (критерії допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугами громадського транспорту

- (52) Якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, з урахуванням положень 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про послуги громадського транспорту з перевезення пасажирів залізницею і автомобільними шляхами (з урахуванням змін, внесених Регламентом (ЄС) № 2016/2338) (далі – Регламент).

- (53) Згідно зі статтею 93 Договору ЄС допомога суб'єктам господарювання визнається сумісною з положеннями Договору ЄС, якщо вона забезпечує потреби координації транспорту або якщо вона є відшкодуванням за виконання окремих зобов'язань, притаманних поняттю громадської послуги.

- (54) Статтею 1 Регламенту встановлено, що компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.

- (55) Відповідно до статті 2 Регламенту:

договір на громадську послугу означає один або більше юридично обов'язкових актів, що підтверджують угоду між компетентним органом та оператором громадських послуг щодо доручення цьому оператору публічних послуг управління та експлуатації послуг громадського пасажирського транспорту, що підпадають під зобов'язання з надання публічних послуг; залежно від законодавства держави-члена, договір може також складатися з рішення, прийнятого компетентним органом у формі індивідуального законодавчого чи регуляторного акта, або містити умови, за яких компетентний орган сам надає послуги або доручає надання таких послуг внутрішньому оператору;

загальне правило означає захід, який застосовується без дискримінації до всіх послуг громадського пасажирського транспорту одного типу в певній географічній області, за яку відповідає компетентний орган.

- (56) Статтею 3 Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати громадські послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації. Контракт про надання громадських послуг та загальні правила повинні визначити чіткі

правила для того, щоб розмір компенсації був адекватним з огляду на забезпечення бажаного рівня ефективності та якості послуг.

- (57) Пунктом 2 додатка до Регламенту передбачено, що компенсація не може перевищувати суму, що відповідає чистому фінансовому ефекту, еквівалентному загальному впливу, позитивному чи негативному, дотриманню зобов'язання щодо надання послуг загального економічного інтересу на витрати та дохід оператора, який надає такі послуги.
- (58) Відповідно до статті 2 Регламенту: громадський пасажирський транспорт – це послуги загального економічного інтересу у сфері пасажирського транспорту, що надаються громадянам на недискримінаційній та постійній основі. Компенсація за надання громадських послуг означає будь-яку вигоду, у тому числі фінансову, надану безпосередньо або опосередковано компетентним органом влади за рахунок державних коштів протягом періоду виконання зобов'язань про надання громадських послуг або пов'язаних із періодом, у якому ці послуги надавалися.
- (59) Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання громадських послуг та загальні правила повинні містити:
- чітко визначені зобов'язання щодо громадських послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;
 - характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.
- (60) Тривалість дії договору не повинна перевищувати 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту залізничним чи іншим рейковим транспортом.
- (61) Пунктом 2 статті 5 Регламенту передбачено, зокрема, що будь-який компетентний орган місцевої влади, що забезпечує надання громадських послуг, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту чи доручати надання громадських послуг відокремленим підприємствам, щодо яких орган місцевої влади здійснює такий же контроль, яким він володіє по відношенню до власних підрозділів. Якщо компетентний місцевий орган влади приймає відповідне рішення, у такому разі застосовується наступне:
- при вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, права власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями чи індивідуальними управлінськими рішеннями;
 - підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь в тендерних процедурах,

предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.

- (62) Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком. Така компенсація звільняється від обов'язку повідомлення про державну допомогу, передбаченого статтею 108 (3) Договору про заснування Європейського Співтовариства.
- (63) Відповідно до Регламенту компенсація витрат підприємства, пов'язана з виконанням договору про надання послуг громадського транспорту, повинна розраховуватися відповідно до норм, встановлених у додатку до Регламенту.
- (64) Отже, беручи до уваги зобов'язання України, передбачені статтею 264 Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, положення Регламенту та додатково – рішення Європейського Суду від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, компенсація витрат суб'єкта господарювання є сумісною із наданням послуг загального економічного інтересу, якщо:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку. До витрат можуть бути віднесені, зокрема, фонд заробітної плати, вартість утримання та користування інфраструктурою, ремонт та обслуговування рухомого складу й обладнання, необхідного для функціонування інфраструктури послуг громадського транспорту, постійні витрати та вартість капіталу;
 - тривалість дії договору не перевищує 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту;
 - у разі укладення прямого договору між підконтрольним підприємством і органом місцевого самоврядування, підприємство не бере участі в конкурентних процедурах для укладення договорів на надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

4.1. Віднесення послуг громадського транспорту до ПЗЕІ

- (65) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені послуги, які відповідають таким умовам:
- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
 - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (66) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди про асоціацію, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди про асоціацію. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний

інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.

- (67) Відповідно до статті 1 Закону України «Про транспорт» розвиток і вдосконалення транспорту здійснюється відповідно до державних цільових програм з урахуванням його пріоритету та на основі досягнень науково-технічного прогресу і забезпечується державою.
- (68) Відповідно до статті 1 Закону України «Про міський електричний транспорт»:
- міський електротранспорт – складова частина єдиної транспортної системи, призначена для перевезення громадян трамваями, тролейбусами, поїздами метрополітену на маршрутах (лініях) відповідно до вимог життєзабезпечення населених пунктів;
 - автоматизована система обліку оплати проїзду – програмно-технічний комплекс, призначений для здійснення обліку наданих транспортних послуг за допомогою електронного квитка;
 - електронний квиток - проїзний документ встановленої форми, який після реєстрації в автоматизованій системі обліку оплати проїзду дає право пасажиру на одержання транспортних послуг;
 - тариф - вартісна величина плати за разовий проїзд одного пасажирів або перевезення одного місця багажу міським електричним транспортом у межах встановленої відстані (зони) або строку.
- (69) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про міський електричний транспорт» основною формою транспортного обслуговування населення є перевезення трамваями і тролейбусами за маршрутами, а метрополітеном, швидкісним трамваем – за лініями відповідно до затверджених в установленому порядку транспортних схем міст (регіонів).
- (70) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про міський електричний транспорт» державна політика у сфері міського електричного транспорту проводиться на засадах:
- доступності транспортних послуг для усіх верств населення;
 - пріоритетності розвитку міського електричного транспорту у містах з підвищеним рівнем забруднення довкілля та курортних регіонах;
 - створення сприятливих умов для виробництва вітчизняного рухомого складу та його удосконалення;
 - безбиткової роботи перевізників.
- (71) Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» органи місцевого самоврядування, зокрема, забезпечують реалізацію державної політики у сфері міського електричного транспорту, розробляють регіональні та місцеві програми його розвитку і забезпечують їх виконання, створюють належні дорожні умови для здійснення перевезень, реалізують заходи з розвитку, вдосконалення та облаштування маршрутної мережі, виконують інші функції щодо створення безпечних умов діяльності у сфері міського електричного транспорту згідно із законодавством.
- (72) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про міський електричний транспорт» відносини замовників з перевізниками регулюються згідно із законодавством, а також договором

про організацію надання транспортних послуг. У договорі про організацію транспортних послуг визначаються обсяги і якість транспортних послуг за маршрутами (лініями) згідно з розкладом руху, вартість перевезення пасажирів, обов'язки та права сторін, порядок та строки проведення розрахунків, інші умови надання транспортних послуг.

- (73) Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р, передбачено впровадження економічних та інших заходів стимулювання використання в містах екологічно більш чистих видів транспорту, зокрема електромобілів, міського електричного транспорту – метрополітенів, трамваїв, тролейбусів, електробусів, а також велосипедного (систем громадського прокату велосипедів) транспорту.
- (74) Згідно зі Статутом КП «Електроавтотранс» створено рішенням Лисичанської міської ради на базі відокремленої частини комунальної власності територіальної громади м. Лисичанськ з метою забезпечення населення послугами з перевезення пасажирів та вантажів необхідного рівня та якості.
- (75) Згідно з частиною другою статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт» установлення тарифів на проїзд у транспорті здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення беззбиткової роботи перевізників та забезпечення захисту малозабезпечених громадян. У разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, яким затверджуються тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів.
- (76) Відповідно до статті 17 Закону України «Про міський електричний транспорт» оновлення рухомого складу, а також інших об'єктів міського електричного транспорту проводиться за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших джерел.
- (77) Враховуючи викладене, з урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме електротранспортом (тролейбусами), пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.
- (78) Отже, надання підтримки КП «Електроавтотранс» у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, є компенсацією витрат, які пов'язані з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

4.2. Оцінка заходу державної підтримки на відповідність критеріям у справі Altmark

- (79) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

- (80) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:
- *суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені.*
Зобов'язання КП «Електроавтотранс» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені, зокрема, Законом України «Про міський електричний транспорт», Статутом та Договором від 30 січня 2015 року № 24 про організацію надання транспортних послуг міським комунальним транспортом Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» (далі – Договір). У Договорі зазначений маршрут (маршрут № 1), на якому КП «Електроавтотранс» здійснює перевезення пасажирів електричним транспортом (тролейбусами), та термін дії договору.
Отже, вимогу критерію дотримано;
 - *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*
Управління з виконання політики Лисичанської міської ради не надало інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація. Також відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.
Отже, вимогу критерію не дотримано;
 - *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу.*
Управління з виконання політики Лисичанської міської ради не надало підтвердних документів, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку.
Отже, вимогу критерію не дотримано;
 - *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо такої процедури не було дотримано, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.*
Управління з виконання політики Лисичанської міської ради не надало інформації щодо аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання (отримувача).
Отже, вимогу критерію не дотримано.
- (81) Отже, Управління з виконання політики Лисичанської міської ради не надало достатніх обґрунтувань того, що компенсацію на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, було визначено заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, що вона є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Так, відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

- (82) Враховуючи викладене, чотири сукупних критерії Altmark кумулятивно не дотримано.
- (83) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, **не може вважатися** компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону, що не є державною допомогою.

4.3. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

4.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (84) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (85) Отже, КП «Електроавтотранс», якому надається підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, є **суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

4.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (86) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що ресурси держави – рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.
- (87) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів.
- (88) Отже, надання підтримки КП «Електроавтотранс» у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, **здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету міста Лисичанськ, тобто за рахунок ресурсів держави в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

4.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (89) Повідомлена підтримка КП «Електроавтотранс» спрямована, зокрема, на поліпшення технічного оснащення та підвищення ефективності роботи Підприємства, ремонт

контактних мереж та рухомого складу (тролейбусів), оновлення парку рухомого складу КП «Електроавтотранс» з метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення.

- (90) Надання компенсації одному суб'єкту господарювання є вибіркоvim та встановлює для нього перевагу серед інших суб'єктів господарювання, що працюють на ринку надання послуг із перевезень пасажирів у місті Лисичанську.
- (91) КП «Електроавтотранс» за отримання державної підтримки у формі поточних та капітальних трансфертів набуває переваг, що недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах.
- (17) Отже, державна підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, є вибірковою та **встановлює для нього перевагу серед інших суб'єктів господарювання, що працюють на ринку надання послуг з перевезень пасажирів у місті Лисичанськ.**

4.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (92) Підтримка надається КП «Електроавтотранс», тобто одному суб'єкту господарювання, який здійснює діяльність на ринку надання послуг із перевезень пасажирів у місті Лисичанськ.
- (93) Державна підтримка КП «Електроавтотранс» надає йому переваги, які покращують конкурентну позицію цього суб'єкта господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.
- (94) Отже, державна підтримка КП «Електроавтотранс» у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, **спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.**

4.3.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (95) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «Електроавтотранс» за рахунок місцевих ресурсів на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ у формі поточних та капітальних трансфертів з метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, створює переваги для підприємства, що недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах, та спотворює або загрожує спотворенню економічної конкуренції, тому, як наслідок, **є державною допомогою у розумінні Закону.**

4.4. Оцінка допустимості державної допомоги

- (96) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних

програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.

- (97) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме електротранспортом, пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної допомоги та є послугами загального економічного інтересу, і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.
- (98) Водночас, якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент.
- (99) **Компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.**
- (100) Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» органи місцевого самоврядування, зокрема, забезпечують реалізацію державної політики у сфері міського електричного транспорту, розробляють регіональні та місцеві програми його розвитку і забезпечують їх виконання, створюють належні дорожні умови для здійснення перевезень, реалізують заходи з розвитку, вдосконалення та облаштування маршрутної мережі, виконують інші функції щодо створення безпечних умов діяльності у сфері міського електричного транспорту згідно із законодавством.
- (101) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про міський електричний транспорт»:
- відносини замовників з перевізниками регулюються згідно із законодавством, а також договором про організацію надання транспортних послуг;
 - у договорі про організацію транспортних послуг визначаються обсяги і якість транспортних послуг за маршрутами (лініями) згідно з розкладом руху, вартість перевезення пасажирів, обов'язки та права сторін, порядок та строки проведення розрахунків, інші умови надання транспортних послуг;
 - типовий договір про організацію надання транспортних послуг затверджується Кабінетом Міністрів України;
 - підставою для укладення договору про організацію надання транспортних послуг є замовлення на пасажирські перевезення міським електричним транспортом, у якому повинні враховуватись державні соціальні нормативи на транспортні послуги, а також спроможність перевізника забезпечити їх необхідний обсяг;
 - договір про організацію транспортних послуг укладається на основі типового договору не пізніше ніж за квартал до початку його дії на строк не менше року.
- (102) Згідно з частиною другою статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт» установлення тарифів на проїзд у транспорті здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення беззбиткової роботи перевізників та забезпечення захисту малозабезпечених громадян. У разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, яким затверджуються тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів.

- (103) Зобов'язання КП «Електроавтотранс» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про міський електричний транспорт», Статутом та Договором.
- (104) Надання підтримки КП «Електроавтотранс» у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету міста Лисичанськ, тобто за рахунок ресурсів держави в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
Отже, вимогу критерію дотримано.
- (105) *Статтею 3 Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати громадські послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації.*
- (106) *Пунктом 2 додатка до Регламенту передбачено, що компенсація не може перевищувати суму, що відповідає чистому фінансовому ефекту, еквівалентному загальному впливу, позитивному чи негативному, дотриманню зобов'язання щодо надання послуг загального економічного інтересу на витрати та дохід оператора, який надає такі послуги.*
- (107) Надавач не надав інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація, водночас відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.
Отже, вимогу критерію не дотримано.
- (108) *Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання громадських послуг та загальні правила повинні містити:*
- *чітко визначені зобов'язання щодо громадських послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;*
 - *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;*
 - *характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку;*
 - *механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.*
- (109) Договір від 30 січня 2015 року № 24 про організацію надання транспортних послуг міським комунальним транспортом Лисичанської міської ради «Електроавтотранс», укладений між виконавчим комітетом Лисичанської міської ради та КП «Електроавтотранс», містить зобов'язання здійснювати пасажирські перевезення міським електричним транспортом, зазначений маршрут, на якому КП «Електроавтотранс» здійснює перевезення пасажирів електричним транспортом (тролейбусами), та термін дії договору.

- (110) Проте ані договором, ані іншими документами не визначено методики розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізму для уникнення й повернення надмірної компенсації.
Отже, вимогу критерію дотримано частково.
- (111) *Компетентний орган місцевого самоврядування, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самотійне надання послуг громадського пасажирського транспорту. При вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, право власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями чи індивідуальними управлінськими рішеннями, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*
- (112) Згідно зі Статутом КП «Електроавтотранс» створено рішенням Лисичанської міської ради на базі відокремленої частини комунальної власності територіальної громади м. Лисичанськ з метою забезпечення населення послугами з перевезення пасажирів та вантажів необхідного рівня та якості.
- (113) Відповідно до пункту 2.1 розділу 2 Статуту метою КП «Електроавтотранс» є, зокрема, здійснення діяльності та задоволення потреб громадян, організацій, підприємств, установ у виконуваних ними роботах та надаваних послугах.
- (114) Відповідно до пункту 4.2 розділу 4 Статуту майно КП «Електроавтотранс» є комунальною власністю Лисичанської міської ради та закріплюється за Підприємством на праві господарського відання, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
Отже, вимогу критерію дотримано.
- (115) *Підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.*
- (116) КП «Електроавтотранс» не бере участі в конкурсах на надання послуг із перевезення пасажирів громадським транспортом за межами компетентного органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
Отже, вимогу критерію дотримано.
- (117) *Відповідно до вимог пункту 5 додатка до Регламенту для підвищення прозорості та уникнення перехресного субсидіювання, коли суб'єкт господарювання не тільки здійснює перевезення пасажирів громадським транспортом, але й займається іншими видами діяльності, рахунки щодо надання послуг з перевезення пасажирів повинні бути відокремлені.*
- (118) Надавач повідомив, що державна підтримка КП «Електроавтотранс» буде перераховуватись на рахунки, відкриті в органах Державної казначейської служби України. Для фінансування поточних видатків господарської діяльності КП «Електроавтотранс» використовує рахунки, відкриті в установах комерційних банків.

- (119) Принципи, методи та процедури, які використовує КП «Електроавтотранс» для ведення бухгалтерського обліку, регламентуються відповідно до наказу «Про організацію бухгалтерського обліку, та облікової політики на підприємстві» від 02.01.2020 № 01-П.
- (120) Відповідно до підпункту 3 пункту 2 цього наказу та Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» у КП «Електроавтотранс» ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення (у тому числі отримана державна допомога).
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (121) ***Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком.***
- (122) Відповідно до отриманої від надавача інформації КП «Електроавтотранс» здійснює перевезення пасажирів у міському електричному транспорті (тролейбусі) відповідно до встановлених Лисичанською міською радою тарифів на перевезення, які затверджені рішенням Лисичанської міської ради «Про встановлення тарифу на перевезення пасажирів в міському електричному транспорті» від 06.08.2019 № 365. Розрахунок тарифу здійснений відповідно до Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту, який затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 25.11.2013 № 940, відповідно до запланованого на рік обсягу транспортної роботи підприємства, з використанням обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі галузевих нормативів, техніко-економічних розрахунків, ставок і зборів (обов'язкових платежів) та прогнозованих цін на промислову продукцію і послуги у плановому періоді.
Отже, вимогу критерію дотримано.
- (123) ***Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, Лисичанська міська рада повинна розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до вимог додатка до Регламенту.***
- (124) Оскільки у надавача відсутній механізм компенсації та параметри для визначення компенсації, уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації у відповідному нормативно-правовому та/або розпорядчому акті, така компенсація не може бути належним чином розрахована й перевірена.
Отже, вимогу критерію не дотримано.
- (125) Отже, вимоги та норми Регламенту дотримано не в повному обсязі.
- (126) Листом від 16.09.2020 № 208/01-03 (вх. № 5-01/12095 від 18.09.2020) Комітет повідомлено, що на підставі указу Президента України від 27.07.2020 № 293/2020, Лисичанська міська рада припинила свої повноваження відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації». Військово-цивільна адміністрація міста Лисичанськ Луганської області здійснює повноваження Лисичанської міської ради та її виконавчих органів. Також надавач повідомив, що на підставі розпорядження керівника військово-цивільної адміністрації міста Лисичанськ Луганської області від 15.09.2020 № 342 найменування надавача державної допомоги

юридичної особи Управління з виконання політики Лисичанської міської ради в галузі житлово-комунального господарства змінено на Управління житлово-комунального господарства Військово-цивільної адміністрації міста Лисичанськ Луганської області.

- (127) Враховуючи викладене, державна допомога у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, на підставі рішення Лисичанської міської ради від 28.11.2019 № 79/1146 «Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Лисичанська на 2020 рік» КП «Електроавтотранс» на період з 01.01.2020 по 31.12.2020, у сумі 34 890 900 грн, **є допустимою для конкуренції** відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», за умови виконання Військово-цивільною адміністрацією міста Лисичанськ Луганської області таких зобов'язань:

1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт (Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами), в якому повинні бути чітко визначені:

- параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів міським електричним транспортом (тролейбусами), враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

2) з метою уникнення отримання комунальним підприємством Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» надмірної (подвійної) компенсації, забезпечити невиключення амортизаційних нарахувань за придбані (оновлені) тролейбуси та оновлене обладнання під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів електричним транспортом у місті Лисичанськ для підприємства або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані тролейбуси будуть передані комунальному підприємству Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» на безкоштовній основі;

3) у разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів електричним транспортом, який придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення комунальним підприємством Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» таких амортизаційних нарахувань.

- (128) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

- (129) На подання з попередніми висновками від 23.09.2020 № 500-26.15/45-20-ДД /442-спр, надіслане листом від 23.09.2020 № 500-29/09-12975, Управління житлово-комунального господарства Військово-цивільної адміністрації міста Лисичанськ Луганської області листом від 24.09.2020 № 270/01-03 (вх. № 5-01/12473 від 28.09.2020) повідомило про відсутність будь-яких зауважень та заперечень до подання.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що державна підтримка у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верст населення, на підставі рішення Лисичанської міської ради від 28.11.2019 № 79/1146 «Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Лисичанська на 2020 рік» комунальному підприємству Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» на період з 01.01.2020 по 31.12.2020 у сумі 34 890 900 (тридцять чотири мільйони вісімсот дев'яносто тисяч дев'ятсот) гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що державна допомога у формі поточних та капітальних трансфертів із метою задоволення потреб мешканців міста Лисичанськ в якісних послугах із перевезення міським електричним транспортом усіх категорій населення, у тому числі незахищених верств населення, на підставі рішення Лисичанської міської ради від 28.11.2019 № 79/1146 «Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Лисичанська на 2020 рік» комунальному підприємству Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» на період з 01.01.2020 по 31.12.2020 у сумі 34 890 900 (тридцять чотири мільйона вісімсот дев'яносто тисяч дев'ятсот) гривень, є **допустимою відповідно до статті 6** Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» за умови виконання Військово-цивільною адміністрацією міста Лисичанськ Луганської області таких зобов'язань:

1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт (Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами), у якому повинні бути чітко визначені:

- параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів міським електричним транспортом (тролейбусами), враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;

- заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;

2) з метою уникнення отримання комунальним підприємством Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» надмірної (подвійної) компенсації, забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за придбані (оновлені) тролейбуси та оновлене обладнання під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів електричним транспортом у місті Лисичанськ для підприємства або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані тролейбуси будуть передані комунальному підприємству Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» на безкоштовній основі;

3) у разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів електричним транспортом, який придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення комунальним підприємством Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» таких амортизаційних нарахувань.

3. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, протягом шести місяців з дня прийняття рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА